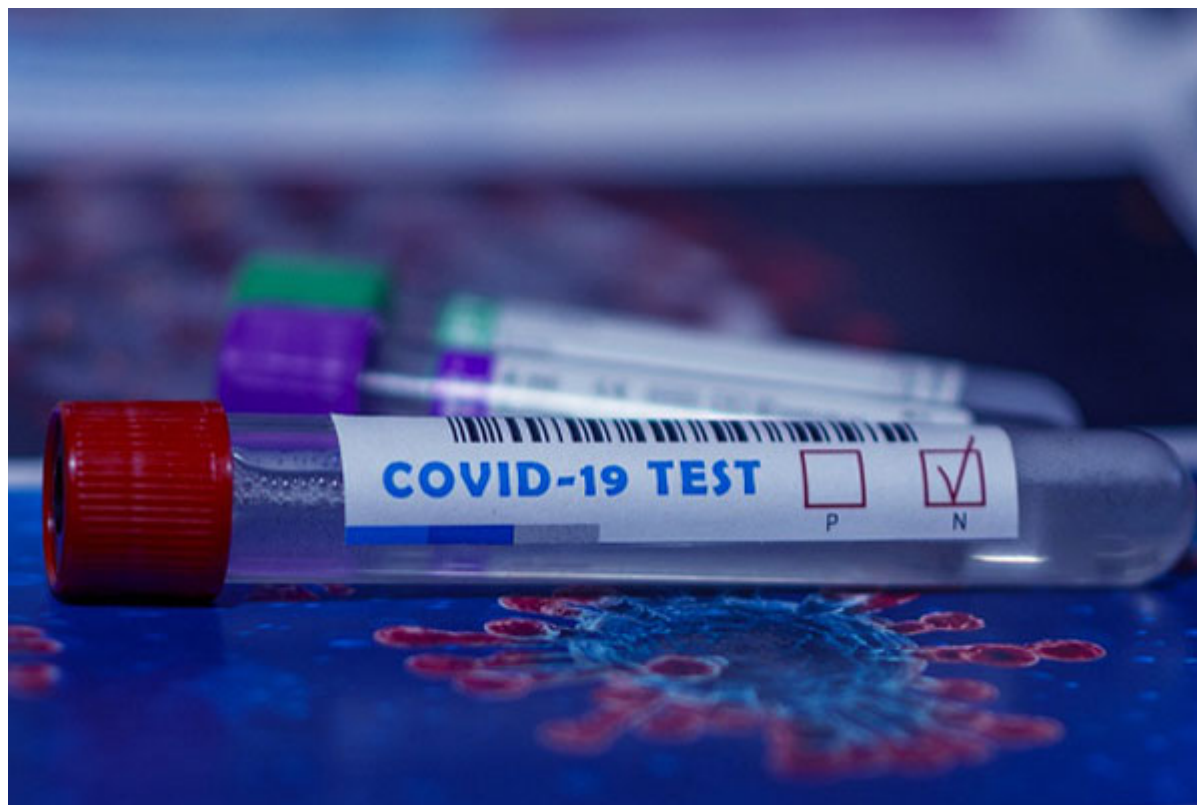

Právní kancelář radí: Studenti SŠ a testování

- CZ24 News | 17. února 2021

ČESKO: O testování na základních školách [jsme už psali](#). Jde o absurdní podmínku školní docházky, která nemá oporu ve školské zákoně a ani v ústavním pořádku. Povinnou školní docházku zkrátka a jednoduše nelze podmínit testováním a žákům nelze nařídít, aby se vzdělávali na základě individuálního vzdělávacího plánu. Děti nelze ze základní školy vyloučit a není možné jim ve vzdělávání bránit. S tím se soudruzi ve vládě a posedlí testovači musí holt smířit. Jak to ale je se středoškolským vzděláváním? Copak lze dětem zakázat, aby se učily? Vždyť alespoň střední školu musí mít i ministři, jak dokazuje Hamáček.

Obecně k právu na vzdělání

Obrací se na nás rodiče, kterým nedá spát fakt, že by se jejich potomci měli rozloučit s vyšším než základním vzděláním, jestliže se nepodrobí testům.

Právo na středoškolské vzdělání je upraveno, stejně jako na to základní, v Listině základních práv a svobod.

- (1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
- (2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.
- (3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.
- (4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.

Právo na vzdělání patří mezi tzv. hospodářská a sociální práva, podmínky pro jeho výkon stanovují zákony. Jak jsme už psali, znamená to, že zákon může např. říci, že ne každý může chodit na gympl, ale jen ten, kdo na to má hlavu a složí zkoušku. Na gympl zkrátka není nárok a nemůžete se domáhat toho, aby vás přijali. Když už ale na střední škole jste, nemůže vám jen tak být znemožněno ji studovat, **rozhodně nesmíte být diskriminováni z hlediska zdravotního stavu.**

Může stát nařídit plošné testování? Ne!

Podle § 69 odst. 1 písm. b) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví je za jedno z mimořádných opatření považován **zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami**, zejména může jít o omezení škol a školských zařízení. Jak vidíte, jde samozřejmě o uzavření konkrétní školy, kde jsou lidé důvodně podezřelí z nákazy, ať už děti nebo personál. **Nejde o možnost nařídit dětem plošné samotestování (nebo plošné testování zdravotníkem ve škole).** Ministerstvo musí hledat pravomoc k nařízení plošného testování jinde.

Proto plošné testování stát nejspíše nařídí mimořádným opatřením ministerstva zdravotnictví podle § 69 odst. 1 písm. i). Je to velmi, velmi obecné zmocnění a je podle nás nepřijatelné, aby stát na základě tohoto ustanovení zneužíval opakovaně svoji pravomoc a nařizoval buď roušky nebo testování plošně všem osobám na území ČR.

Minimálně k onomu celoplošnému nakazování skrze mimořádná opatření se již soudy vyjádřily:

Ministerstvo zdravotnictví nemá pravomoc vydat v případě existence epidemie mimořádné opatření spočívající v razantním a plošném omezení základních práv a svobod (např. plošný zákaz maloobchodního prodeje, plošný zákaz provozu restauračních zařízení či tzv. plošný zákaz vycházení), ať už nouzový stav vyhlášen je, či nikoliv. Teprve v případě, že nouzový stav vyhlášen je, je možno základní práva a svobody razantním a plošným způsobem omezit, ale pouze krizovým opatřením vydaným vládou (např. krizové opatření spočívající v zákazu maloobchodního prodeje či tzv. zákazu vycházení).

Povinné testování jakožto podmínka přístupu ke vzdělání nepochybně je, a z toho se žádný soudce nevykrotí, až bude opatření přezkoumávat, RAZANTNÍM A PLOŠNÝM OMEZENÍM ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD. Podle našeho názoru tak není vůbec splněna podmínka pravomoci pro vydání mimořádného opatření nařizujícího testování všech žáků a studentů.

O tom, za jakých podmínek může stát nařídít osobě testovat se, jsme již psali mnohokrát. **Především musí jít o fyzickou osobu nemocnou nebo podezřelou z nákazy.** Opravdu, opravdu, ale opravdu nemohou být podezřelými z nákazy všichni studenti ani děti. Navíc musí být osobě jasně zdůvodněno, proč ji za nemocnou nebo podezřelou z nákazy stát považuje. To, že žije v ČR, kde se nachází virus, kterým je nakažena mizivá část populace, takovým důvodem pro omezení základního práva být jednoduše nemůže.

Zákon o ochraně veřejného zdraví navíc vůbec nepočítá s tím, že by někdo mohl mít uloženu povinnost testovat se sám! Vzhledem k tomu, že by mimořádné opatření šlo zjevně nad rámec povinností ukládaných zákonem, není takový postup vůbec možný.

Souhrn: Ministerstvo zdravotnictví nemá pravomoc uložit povinnost plošného testování. Zákon o ochraně veřejného zdraví neumožňuje uložit povinnost „samotestování se.“

Podmínky docházky podle školského zákona

Ani zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon nezná jako podmínku školní docházky podrobení se testům. Takovou povinnost, která nemá absolutně žádnou oporu v žádném zákoně, samozřejmě nemůže uložit ani ředitel školy například ve školním řádu.

Z [komentáře](#) vyplývá: „Právní vztah mezi školou či školským zařízením a jejími dětmi, žáky či studenty se tak týká pouze poskytování výchovy a vzdělávání v daném druhu školy a poskytování školských služeb v daném druhu a typu školského zařízení, a z toho vyplývajících práv a povinností vztahujících se k tomuto procesu (tomu odpovídají i příslušná ustanovení školského zákona – § 21, 22, 29, 30 a 31 apod.). **To znamená, že školní řád a vnitřní řád může obsahovat pouze taková ustanovení, která se váží k výše uvedeným činnostem. Tato působnost nemůže být v žádném případě překročena. Není tedy možné, aby školní řád upravoval povinnosti dětí, žáků či studentů vázící se k jejich volnému času (například poměrně častá jsou ustanovení upravující povinnost „reprezentovat svým chováním školu i ve svém volném čase“).**...

... Z ustanovení § 30 odst. 1 školského zákona vyplývají následující povinné obsahové náležitosti školního řádu a vnitřního řádu:

a) *podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky – formulace tohoto ustanovení vychází ze skutečnosti, že školní řád ani vnitřní řád nejsou právními předpisy, ale pouze vnitřními předpisy. To znamená, že nemohou ukládat svým adresátům nové*

povinnosti, které nemají oporu v právních předpisech (tedy v zákonech, nařízeních vlády či vyhláškách). Školní řád nebo vnitřní řád tak může upravovat pouze podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a zákonných zástupců nezletilých dětí a žáků, které jsou alespoň v obecné rovině založeny v právním předpise (přičemž je nerozhodné, zda se jedná o právní předpis z oblasti školství či z oblasti jiné). Východiskem při zpracování školního řádu či vnitřního řádu však v praxi budou především práva a povinnosti vyplývající v obecné rovině ze školského zákona a z jeho prováděcích právních předpisů týkajících se docházky do školy či školského zařízení, omlouvání nepřítomnosti ve vyučování, účasti na akcích pořádaných školou či školským zařízením v souladu se školním vzdělávacím programem, informování o průběhu a výsledcích vzdělávání, výchovných opatření a podmínek pro jejich ukládání, oznamování skutečností uvedených v § 22 odst. 2 písm. a) a c) školského zákona, průběhu a ukončování vzdělávání a školských služeb apod. **Stejně tak samozřejmě platí, že školní řád nebo vnitřní řád musí být vždy v souladu s platnými právními předpisy, to znamená, že nemůže obsahovat žádné ustanovení, které je v rozporu s právním předpisem.**

Podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona mají žáci a studenti právo **na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona.**

V [komentáři](#) se píše: „**Toto právo lze chápat především tak, že pokud se žák nebo student stal za podmínek stanovených školským zákonem žákem nebo studentem školy nebo mu začaly být poskytovány školské služby ve školském zařízení, má právo na pokračování v tomto vzdělávání a poskytování školských služeb, pokud jsou splněny podmínky stanovené školským zákonem a jeho prováděcími právními předpisy (toto právo mu nelze odebrat jinak než za podmínek a postupem stanoveným školským zákonem a jeho prováděcími právními předpisy).** Dalším aspektem tohoto práva je právo na to, aby vzdělávání a školské služby poskytované žákovi a studentovi školou nebo školským zařízením splňovaly náležitosti (obsahové, organizační, personální, materiální apod.) předvídané školským zákonem a jeho prováděcími právními předpisy.“

Podle § 22 odst. 1 písm. a) školského zákona je naopak povinností žáků a studentů **řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat.** Podle § 22 odst. 3 písm. a) jsou zákonní zástupci děcek povinni zajistit, aby **dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení.** Je přímo vaší povinností vši mocí dohlédnout na to, aby se dítě a student směli vzdělávat!

Ve zmíněném komentáři se píše: „**V této souvislosti je často za příliš neurčité označováno slovo „řádně“.** Je pravdou, že se jedná o slovo obecné vyžadující výklad, na druhou stranu podrobná specifikace by znamenala přílišnou podrobnost zákonného textu. V souvislosti s výše uvedeným je podle mého názoru tuto zákonnou povinnost nezbytné vykládat především tak, že žák a student je **povinen zúčastňovat se vyučování a poskytování školských služeb podle předem stanoveného časového harmonogramu (v případě škol rozvrhu hodin) a skutečně se vzdělávat (uvedená povinnost je promítnutím zásady spoluodpovědnosti každého za své vzdělávání vyjádřené v § 2 odst. 1 písm. h) školského zákona).**“

Pokud jde o povinnost zákonných zástupců, v komentáři se uvádí: „Jedná se o povinnost zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení. Uvedená povinnost vychází především ze skutečnosti, že v rámci rodičovské zodpovědnosti vymezené v § 31 zákona č. 94/1963 Sb., vykonávají rodiče mimo jiné práva a povinnosti při péči o nezletilé dítě zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, přičemž při výkonu těchto práv a povinností jsou rodiče povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. Mají právo užít přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a jakkoli ohroženo jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. Sankce za nesplnění této povinnosti ze strany zákonného zástupce vyplývají podle závažnosti takového jednání ze zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (v souladu s § 31 tohoto zákona se přestupku na úseku školství dopustí ten, kdo ohrožuje výchovu a vzdělávání nezletilého zejména tím, že nepřihlásí dítě k povinné školní docházce nebo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka), či zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (v souladu s § 217 tohoto zákona se trestného činu ohrožování mravní výchovy mládeže dopustí mimo jiné ten, kdo vydá, byť i z nedbalosti, osobu mladší než osmnáct let nebezpečí zpustnutí tím, že ji svádí k zahálčivému nebo nemravnému životu, umožní jí vést zahálčivý nebo nemravný život nebo závažným způsobem poruší svou povinnost pečovat o osobu mladší osmnácti let).“

Vzhledem k tomu, že rodičům hrozí vážné sankce za to, že nezajistí, aby dítě chodilo do školy, jsou povinni pro to udělat cokoli. Prostě ztrote velký skandál!

Může škola studenta vyloučit?

Když jsme si vysvětlili, že stát vůbec nemá pravomoc nařídit plošné testování, pojdme se podívat do školského zákona. Přiznám se, že to není vůbec moje parketa. Pokusím se konzultovat problematiku co nejdřív s odborníky a zašlu jim článek k posouzení.

Ministerstvo školství se tváří, že netestovaným dětem (studentům) nebude umožněno chodit do školy a že budou milostivě dostávat zadání úkolů e-mailem nebo přes systémy jako jsou Bakaláři nebo Edookit. Povídali, že mu hráli, milý zlatý ministři. Přečtete si zákon. Nemůžete jen tak, jak se vám zlíbí, diskriminovat děti! Mají právo na to, aby docházely do školy a vy jim v tom nemáte co bránit.

Nedopadá na to ani to vaše ubohé distanční vzdělávání: § 184a říká, že to je možné jen tehdy, pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví **není možná osobní přítomnost většiny žáků nebo studentů z nejméně jedné třídy**, studijní skupiny, oddělení nebo kursu ve škole nebo většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, **poskytuje škola dotčeným dětem, žákům nebo studentům vzdělávání distančním způsobem.**

Nikde tam není ani ťuk k tomu, že by nebyla možná přítomnost jednotlivých žáků pro to, že

odmítnou test a že by jim byla určena nějaká forma distanční výuky. Holt se smířte s tím, že nemáte nástroj, jak zdravé děti ze školy vyštípat.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon upravuje tzv. výchovná opatření. Podle § 31 jsou výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je **podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta.**

Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě **závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku**

Nepodvolení se testování NENÍ závažným zaviněným porušením povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem! Nezletilí neporušují povinnost žádnou a zletilí studenti by porušovali mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví, tj. jde o porušení „povinností“ stanovených na základě zcela jiného než školského zákona. Nikoho tedy nelze ze školy vyloučit proto, že není testovaný. Do školy by neměli chodit žáci a studenti nemocní, ale to mělo být samozřejmé vždy. Zjevně nemocní mohou být podle mého názoru pedagogem posláni domů, ale to je tak vše.

Přečtěte si: [Škola nesmí podmiňovat návrat do škamen tím, že žák nebo student podstoupí test!](#)

Lze žákům a studentům nařídit individuál?

Samozřejmě, že ne. Vzdělávání musí zařizovat škola. Rodiče nemají žádnou povinnost, a mnozí dokonce nemají ani možnost a ani nesplňují podmínky, poskytovat dětem vzdělání doma.

Individuální vzdělávání dítěte upravuje § 41 školského zákona. Individuální vzdělávání NELZE nařídit. Naopak jej povoluje ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce. Pro druhý stupeň ZŠ musí být ten, kdo bude dítě doma vzdělávat, vysokoškolák! Na střední škole domácí vzdělávání neexistuje.

Dítěti ani studentovi nelze znemožnit školní docházku a věc vyřešit nařízením domácího

vzdělávání!

Co dělat?

Bohužel to nebude snadné. Pokud nebude možná domluva s vedením školy (např. nahrzením testu prohlášením o bezinfekčnosti), bude třeba následujících kroků:

1. Jít s dítětem do školy a zavolat policii, neboť dítěti bude upírán přístup ke vzdělání.
2. Podat žalobu na školu, která znemožňuje dítěti se vzdělávat.
3. Podat návrh na zrušení mimořádného opatření pro nezákonnost a rozpor s ústavním pořádkem.

Zdroj: <https://stavbeznouze.cz>